

De verborgen taal van bloemen

VANESSA DIFFENBAUGH

*'Een onvergetelijk, intrigerend liefdesverhaal
met een donkere onderstroom over een weerbarstige jonge vrouw
die langzaam opbloeit.'* Susan Smit

ROMAN

Deel II
—
Een onervaren hart

7

Mijn foto's waren verschrikkelijk. Ze waren zo beroerd dat ik de één-uurservice waar ik ze had laten afdrukken de schuld gaf en met het filmpje naar een speciaalzaak ging. Volgens het bord voor de winkel drukten ze alleen af voor professionals. Ze deden er drie dagen over om de afdrukken te maken en toen ik ze ophaalde bleken ze nog net zo beroerd. Beroerder zelfs. Mijn fouten waren nog beter zichtbaar, de wazige groen-witte vlakken staken duidelijker af tegen de troebele achtergrond. Ik gooide de foto's in de goot en ging voor de fotowinkel op de stoep zitten. Ik voelde me verslagen.

'Abstract experiment?' Ik draaide me om. Achter me stond een jonge vrouw naar de foto's te kijken die over straat slingerden. Ze droeg een schort en rookte een sigaret. De as dwarrelde neer rond de foto's. Van mij mochten ze vlamvatten en verbranden.

'Nee,' zei ik. 'Mislukt experiment.'

'Nieuwe camera?' vroeg ze.

'Nee, nieuwe hobby.'

'Wat wil je weten?'

Ik raapte een van de afdrukken op en gaf die aan haar. 'Alles,' zei ik.

Ze trapte haar sigaret uit en bekeek de afdruk. 'Ik denk dat het

een kwestie is van lichtgevoeligheid,' zei ze en ze gebaarde me mee naar binnen. Ze liep voor me uit naar het rek met filmpjes en wees naar getallen in de hoek van de verpakkingen die me niet eerder waren opgevallen. De sluitertijd was te traag, legde ze uit, en de lichtgevoeligheid niet opgewassen tegen het geringe licht van een late namiddag. Ik schreef alles wat ze zei achter op de afdruk en propte de stapel in mijn achterzak.

De zaterdag daarop kon ik haast niet wachten tot Renata me zou laten gaan. De winkel was leeg en we hadden geen bruiloft. Renata was bezig met de administratie en keek de hele ochtend niet op van haar bureau. Toen ze me nog steeds niet had gezegd dat ik kon gaan en ik het niet meer uithield, ging ik naast haar bureau staan en tikte met mijn voet op de cementvloer.

'Ja, ja, ga nu maar,' zei ze en ze wuifde me weg. Ik draaide me om en stond al met een voet buiten toen ik haar nog hoorde zeggen: 'En je hoeft morgen niet terug te komen. Volgende week ook niet en de week daarna evenmin.'

Ik bleef staan. 'Wat?'

'Je hebt twee keer zoveel uren gewerkt als waarvoor ik je heb betaald, dat weet jij ook wel.' Ik had het niet bijgehouden. Zelfs al had ik dat gewild dan nog had ik niet zomaar ergens anders werk kunnen vinden. Ik had geen eindexamendiploma, geen hoger onderwijs gevolgd, geen enkele opleiding. Ik ging ervan uit dat Renata dat wist en me inzette zoals het haar van pas kwam. Ik nam haar niets kwalijk.

'Ja en?'

'Neem een paar weken vrij. Kom zondag over twee weken even langs en ik zal je betalen alsof je hebt gewerkt. Ik ben je dat geld schuldig. Ik heb je rond Kerst weer nodig en op Nieuwjaarsdag heb ik twee bruiloften.' Ze overhandigde me een envelop met geld, die ze me eigenlijk pas de volgende dag had moeten geven. Ik stopte hem in mijn rugzak.

'Goed,' zei ik. 'Dank je wel. Tot over twee weken dan.'

Grant was op de parkeerplaats bezig toen ik aan kwam lopen. Hij laadde een emmer onverkochte bloemen in. Ik liep naar hem toe met de wazige foto's als een waaier in mijn hand. 'Mag ik je nu wel helpen?' vroeg hij plagerig.

'Nee.' Ik stapte in zijn pick-up.

Hij keek hoofdschuddend naar me. 'Chinees of Thais?'

Ik zat de aantekeningen te lezen die ik achter op de gênante afdruk had gemaakt en gaf geen antwoord. Toen hij bij de Thai stopte, bleef ik in de pick-up zitten.

'Iets heets,' riep ik door het open raampje. 'Met garnalen.'

Ik had tien kleurenfilmrolletjes gekocht, allemaal met verschillende ISO-waarden. Ik wilde beginnen met 100 in het heldere middaglicht en tot kort na zonsondergang stapsgewijs doorwerken naar 800. Grant zat met een boek aan de picknicktafel en keek om de zoveel pagina's mijn kant op. Ik zat nagenoeg doodstil op mijn hurken tussen twee witterozenstruiken. Alle bloemen waren open. Over een week zouden ze uitgebloeid zijn. Net als de week ervoor nummerde ik de foto's en noteerde ik steeds de hoek en de positie. Ik wilde het per se goed krijgen.

Toen het zo goed als donker was, borg ik mijn camera op. Grant zat niet meer aan de picknicktafel. Door de ramen van de watertoren viel licht naar buiten en binnen zag ik een dikke wasem hangen. Grant stond te koken en ik had enorme honger. Ik stopte alle tien filmrolletjes in mijn rugzak en betrad de keuken.

'Honger?' Hij keek toe terwijl ik mijn rugzak dichttritte en diep ademhaalde.

'Wat denk je zelf?'

Grant moest lachen. Ik liep naar de koelkast en deed de deur open. De koelkast was op een beker yoghurt en een groot pak sinaasappelsap na leeg. Ik pakte het sap en nam direct uit het pak een slok.

'Doe alsof je thuis bent.'

'Dank je.' Ik nam nog een slok en ging aan tafel zitten. 'Wat kook je?'

Hij wees naar zes lege blikjes ravioli met vleesvulling. Ik trok een gezicht.

‘Wil jij soms koken?’ vroeg hij.

‘Ik kook nooit. In groepshuizen heb je een kok en sinds ik daar weg ben heb ik buiten de deur gegeten.’

‘Heb je altijd in tehuizen gewoond?’

‘Na Elizabeth wel. Daarvoor heb ik bij allerlei verschillende mensen gewoond. Sommigen konden koken, anderen niet,’ zei ik.

Hij keek me onderzoekend aan alsof hij meer wilde weten, maar ik liet het daarbij. We gingen zitten, allebei met een kom ravioli. Buiten was het weer gaan regenen. De regen kletterde hard naar beneden en dreigde de onverharde wegen in stroompjes te veranderen.

Toen we alles ophadden, spoelde Grant zijn kom om en liep naar boven. Ik zat aan de keukentafel te wachten tot hij weer naar beneden zou komen en me naar huis zou brengen, maar hij verscheen niet. Ik dronk nog wat sinaasappelsap en keek uit het raam. Toen ik weer trek kreeg, zocht ik alle kastjes af tot ik een onaangebrosken pak koekjes vond. Ik at ze allemaal op. Grant bleef nog steeds weg. Ik zette de ketel op, bleef erbij staan en warmde mijn handen boven de blauwe vlam. De ketel begon te fluiten.

Ik goot het kokende water in twee mokken, pakte theezakjes uit een doosje op het aanrecht en liep de trap op.

Grant zat een verdieping hoger op de oranje bank met een geopend boek op zijn schoot. Ik gaf hem een mok en ging voor de boekenkast op de grond zitten. Ik zat zo ver van hem vandaan als maar kon, maar de kamer was zo klein dat als Grant zijn benen zou strekken hij met zijn tenen mijn knie zou raken. Ik draaide me om naar de boekenkast. Onderin lag een stapel grote boeken, voornamelijk tuinhandboeken afgewisseld met leerboeken biologie en plantkunde.

‘Biologie?’ vroeg ik en ik pakte er een en sloeg het open bij een schematische tekening van een hart.

‘Ik heb een cursus gevolgd op een avondschool. Nadat mijn moe-

der was overleden, heb ik even overwogen de kwekerij te verkopen en te gaan studeren. Maar ik ben halverwege de cursus gestopt. Ik vond het maar niets in die collegezalen. Te veel mensen en te weinig bloemen.'

Uit het hart liep een dikke blauwe ader. Ik volgde de kromming met mijn vinger en keek weer naar Grant. 'Wat lees je?'

'Gertrude Stein.'

Ik schudde mijn hoofd. Ik had nog nooit van haar gehoord.

'De dichteres?' vroeg hij. 'Die van "Een roos is een roos is een roos"?'

Ik schudde weer mijn hoofd.

'Mijn moeder raakte het laatste jaar van haar leven geobsedeerd door haar,' zei Grant. 'Ze had vrijwel haar hele leven de Victoriaanse dichters gelezen, maar toen ze Gertrude Stein had ontdekt, vertelde ze me dat die haar troost gaf.'

"Een roos is een roos is een roos", wat betekent dat?' vroeg ik. Ik klapte het biologieboek dicht en keek tegen het skelet van een menselijk lichaam aan. Ik tikte met mijn vinger op de lege oogkas.

'Dat dingen gewoon zijn wat ze zijn,' zei hij.

'Een roos is een roos.'

'Is een roos,' vulde hij aan en hij glimlachte flauw.

Ik dacht aan alle rozen beneden in de tuin, de verschillende tinten en stadia van bloei. 'Behalve als hij geel is,' zei ik. 'Of rood. Of roze. Of ongeopend of half verlept.'

'Dat heb ik ook altijd gedacht,' zei Grant. 'Maar ik geef mevrouw Stein een kans om me te overtuigen.' Hij las weer verder.

Ik trok een ander boek uit de kast, een dunne dichtbundel. Elizabeth Barrett Browning. Als jonge puber had ik vrijwel alles van haar gelezen. Ik had toen ontdekt dat romantische dichters vaak naar de taal van bloemen verwezen en had alles gelezen waar ik aan kon komen. In de pagina's van de bundel zaten ezelsoren en iemand had aantekeningen in de kantlijn geschreven. Het gedicht waarbij ik het boekje opensloeg had elf strofen die allemaal begonnen met de woorden *Love me*. Ik was verbaasd. Ik wist zeker dat

ik het gedicht had gelezen, maar kon me al die verwijzingen naar de liefde niet herinneren, alleen die naar de bloemen. Ik zette het boekje terug en pakte een ander en toen weer een ander. Grant zat onderwijl stilzwijgend in zijn eigen boek te lezen. Ik keek op mijn horloge. Tien over tien.

Grant keek op. Hij keek ook op zijn horloge en toen uit het raam. Het regende nog steeds. 'Wil je naar huis?'

De wegen waren nat en we zouden lang onderweg zijn. Ik zou doorweekt raken tijdens het stukje lopen van Bloom naar de blauwe kamer en Natalya's band zou bezig zijn met repeteren. Renata verwachtte me morgen niet op het werk. Nee, besefte ik, naar huis hoefde ik niet per se.

'Ik heb toch geen alternatief?' zei ik. 'Ik ga hier echt niet met jou slapen.'

'Ik blijf hier niet. Je kunt in mijn bed slapen. Of op de bank. Of waar je maar wilt.'

'Hoe kan ik zeker weten dat je niet midden in de nacht terugkomt?'

Grant pakte zijn sleutelbos uit zijn zak en haalde de sleutel van de watertoren eraf. Hij gaf hem aan mij en liep naar beneden. Ik volgde hem.

In de keuken pakte hij een zaklamp die in een la lag en een flanelen jack dat aan een haak hing. Ik deed de deur open en hij liep naar buiten en bleef even staan onder het afdakje van de veranda. De regen viel aan weerszijden van het beschutte trapje recht naar beneden. 'Welterusten,' zei hij.

'Reservesleutel?' vroeg ik.

Grant zuchtte en schudde zijn hoofd, maar hij moest ook lachen. Hij leunde voorover en pakte een roestige gieter op die half gevuld was met regenwater. Hij liet het water uit de tuit stromen alsof hij het kletsnatte grind water gaf. Onder in de gieter lag een sleutel. 'Hij is waarschijnlijk zo verroest dat hij onbruikbaar is geworden. Maar alsjeblieft, voor het geval dat.' Hij gaf me de sleutel en onze handen omvatten elkaar om het natte metaal.

‘Dank je wel,’ zei ik. ‘Welterusten.’ Hij bleef staan terwijl ik de deur langzaam dichtdeed en de sleutel in het slot draaide.

Ik ademde de leegte van de watertoren in en beklom de trap. Op de tweede verdieping trok ik de deken van Grants bed, liep weer naar de keuken en ging onder de picknicktafel liggen. Als de deur zou opengaan, zou ik het horen.

Maar het enige wat ik die nacht hoorde, was de regen.

De volgende ochtend klopte Grant om halfelf op de deur. Ik lag nog te slapen onder de tafel. Ik had daar twaalf uur gelegen, werd stijf wakker en kwam met moeite overeind. Met de deken om me heen geslagen strompelde ik door de kamer. De deken raakte verstrikt om mijn enkels. Bij de deur aangekomen leunde ik tegen de houten deurpost en wreef in mijn ogen en over mijn wangen en mijn nek. Ik rechtte mijn rug en deed de deur open.

Grant stond tegenover me in dezelfde kleren als de vorige dag en zag er amper wakkerder uit dan ik me voelde. Hij wankelde de keuken in en liet zich op een stoel bij de tafel vallen.

Het regende niet meer. Ik keek uit het raam en zag een wolkeloze lucht. Daaronder glinsterden de bloemen. Het was een perfecte dag om te fotograferen.

‘Ga je mee naar de boerenmarkt?’ vroeg hij. ‘Op zondag sta ik hier een eindje verderop in plaats van in de stad.’

December was niet de beste tijd voor fruit en groente, herinnerde ik me. Sinaasappels, appels, broccoli en boerenkool. Maar al was het midden in de zomer geweest, dan nog had ik niet naar de boerenmarkt gewild. Ik wilde niet het risico lopen Elizabeth tegen het lijf te lopen. ‘Niet echt, nee. Maar ik heb wel filmrolletjes nodig.’

‘Kom dan mee. Je kunt in de pick-up wachten terwijl ik de restanten van gisteren verkoop. Daarna rijden we naar de supermarkt.’

Grant kledde zich boven om en ik poetste mijn tanden met wat tandpasta op mijn vinger. Ik waste mijn gezicht, bevochtigde ook mijn haar en stapte toen in de pick-up en wachtte. Toen Grant een paar minuten later verscheen, had hij zich geschoren en een schoon

grijs sweatshirt en een slechts licht bevuilde spijkerbroek aange- trokken. Hij zag er nog steeds moe uit en toen hij de deur van de watertoren afsloot, zette hij zijn capuchon op.

De weg was deels ondergelopen en Grant reed langzaam. Af en toe schommelde de pick-up als een boot op open zee. Ik sloot mijn ogen.

Na nog geen vijf minuten stopten we en toen ik mijn ogen open- deed, stonden we op een drukke parkeerplaats. Grant sprong naar buiten en ik dook weg in mijn stoel. Hij trok zijn capuchon laag over zijn voorhoofd en trok de emmers uit de laadbak. Ik sloot mijn ogen weer en duwde mijn oor tegen het gesloten portier, waarbij ik probeerde de geluiden van de drukke markt buiten te sluiten en niet terug te denken aan de vele keren dat ik hier als kind was geweest. Uiteindelijk kwam hij terug.

‘Zullen we?’ vroeg hij.

Ik knikte. Grant reed naar de dichtstbijzijnde winkel, een platte- landssupermarkt waar ze ook visgerei en geneesmiddelen verkoch- ten. Het maakte me zenuwachtig dat ik buiten mijn eigen omge- ving was en zo dicht in de buurt van Elizabeth.

Met mijn hand op de deur van de pick-up bleef ik even staan. ‘Elizabeth?’

‘Ze is daar vast niet. Ik weet niet waar zij haar boodschappen doet, maar ik kom hier al meer dan twintig jaar en heb haar nog nooit gezien.’

Ik was gerustgesteld, ging naar binnen, liep linea recta naar de fotobalie, deed mijn rolletjes in een envelop en duwde die door een gleuf.

‘Eén uur?’ vroeg ik aan een verveeld kijkende medewerkster in een blauwe stofjas.

‘Minder,’ zei ze. ‘Ik heb al dagen geen films gehad om af te drukken.’

Ik dook het dichtstbijzijnde gangpad in. Er waren T-shirts in de aanbieding, drie voor vijf dollar. Ik pakte de bovenste drie van een hoge stapel en deed ze in mijn mandje, waarin ook filmrolletjes,

een tandenborstel, deodorant en haargel belandden. Grant stond bij de kassa een Mars te eten en keek naar me terwijl ik de gangpaden door liep. Ik stak mijn hoofd om de hoek van een gangpad. Toen ik zag dat de winkel leeg was, ging ik bij hem staan bij de kassa.

‘Ontbijt?’ vroeg ik en hij knikte. Ik pakte een pindakaramelreep en at de pinda’s op zodat er alleen een plakkerig stuk karamel overbleef.

‘Het lekkerste,’ zei Grant en hij knikte naar de karamel. Ik gaf het stuk aan hem en hij at het snel op, alsof ik van gedachten zou veranderen en het terug zou pakken. ‘Je vindt me vast aardiger dan je laat merken,’ grinnikte hij.

De deur ging open en een ouder echtpaar kwam hand in hand binnen. Zij liep met een gekromde rug en hij had een stram linkerbeen, waardoor het leek alsof ze hem naar binnen trok. De oude man bekeek me van top tot teen en glimlachte jongensachtig, wat uit de toon viel bij zijn huid vol ouderdomsvlekken.

‘Grant,’ zei hij en hij knipoogde en knikte met zijn hoofd mijn kant op. ‘Goed gedaan, jongen. Goed gedaan.’

‘Dank u wel,’ zei Grant en hij sloeg zijn ogen neer. De man hobbelde langs en na een paar stappen bleef hij staan en gaf hij zijn vrouw een tik op haar achterste. Hij draaide zich om en knipoogde naar Grant.

Grant keek van mij naar de oude man en schudde zijn hoofd. ‘Een vriend van mijn moeder,’ zei hij toen het stel buiten gehoorsafstand was. ‘Hij denkt dat wij over zestig jaar ook zo zullen zijn.’

Ik trok een spottend gezicht, pakte nog een pindakaramelreep en liep naar de fotobalie om daar te wachten. Niets op de hele wereld was minder waarschijnlijk dan dat Grant en ik over zestig jaar hand in hand over straat zouden lopen. Het fotomeisje gaf me het eerste rolletje dat ze al had afgedrukt. De negatieven zaten in een doorzichtige envelop. Ik legde de foto’s naast elkaar op de glimmende gele balie.

De eerste tien waren wazig. Geen onherkenbare witte vlakken,

zoals bij mijn eerste probeersels, maar wazig. Vanaf de elfde werden ze redelijk scherp, maar er zat nog niets tussen waarmee je voor de dag kon komen. Het meisje gaf me rolletje na rolletje en ik legde de foto's steeds naast elkaar, waarbij ik goed oplette dat de volgorde intact bleef.

Grant waaierde zichzelf lucht toe met vijf lege snoepwikkels. Ik voegde me bij hem en liet een afdruk zien. Het was de zestiende foto van het achtste rolletje, een volmaakte witte roos, helder en duidelijk, waarbij de donkere achtergrond een natuurlijk kader vormde. Grant leunde voorover alsof hij eraan wilde ruiken en knikte. 'Goed gedaan.'

'Kom, we gaan,' zei ik. Ik betaalde voor de spullen in mijn mandje en voor Grants snoepwikkels en opende de deur.

'En je foto's?' vroeg Grant, die was blijven staan en naar de grote hoeveelheid foto's keek die ik op de fotobalie had laten liggen.

'Ik heb alleen deze nodig,' zei ik en ik hield die ene foto omhoog.